

Sygn. akt XV Ca 1591/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Godlewski

Sędzia: SO Jolanta Borkowicz-Grygier

Sędzia: SO Alina Szymanowska (spr.)

Protokolant: st. sekr.sąd. Ewelina Plank-Fabiś

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 stycznia 2014 roku w Poznaniu

sprawy z powództwa małoletnich: W. B. i O. B. reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego I. B.

przeciwko Ł. B.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji wniesionej przez powodów

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 24 lipca 2013 r.

sygn. akt IV RC 863/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1. w ten sposób, że zasądzone od pozwanego na rzecz każdego z małoletnich powodów alimenty podwyższa do kwoty po 600 zł (sześćset złotych) miesięcznie, łącznie 1200 zł (tysiąc dwieście złotych);

II. w pozostałym zakresie apelację oddala;

III. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego.

/-/ J. Borkowicz-Grygier/-/ K. Godlewski/-/ A. Szymanowska

Sygn. akt XV Ca 1591/13

UZASADNIENIE

Małoletni powodowie działający przez matkę I. B.w wnieśli o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego Ł. B.na rzecz małoletniej W. B.z kwoty 400zł miesięcznie do kwoty 1100zł miesięcznie, a na rzecz małoletniego O. B.z kwoty 400zł miesięcznie do kwoty 900zł miesięcznie, w miejsce alimentów zasądzonych w sprawie IC (...)Sądu Okręgowego w P.. Nadto wniesiono o zasądzenie kosztów procesu na rzecz powodów.

W odpowiedzi na pozew złożonej w dniu 31.12.2012r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Na rozprawie w dniu 5 kwietnia 2013r. pozwany złożył pozew wzajemny wnosząc o obniżenie alimentów na rzecz małoletnich powodów do kwot po 300zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, łącznie po 600zł miesięcznie. Nadto wniósł o zmianę terminu płatności alimentów na dzień 15-go każdego miesiąca, gdyż do tego dnia otrzymuje wypłatę.

Na rozprawie w dniu 10 lipca 2013r. pełnomocnik powodów podtrzymał żądanie pozwu i wniósł o oddalenie pozwu wzajemnego o obniżenie alimentów w całości. Pozwany podtrzymał żądanie zgłoszone w pozwie wzajemnym wnosząc o oddalenie powództwa powodów w całości.

Sąd Rejonowy Poznań Grunwald i Jeżyce w Poznaniu wyrokiem z dnia 24 lipca 2013r. zasądził od pozwanego tytułem alimentów na rzecz powodów O. B.i W. B.po 450 zł miesięcznie , łącznie 900 zł miesięcznie, poczynając od 18 października 2012r. płatne matce małoletnich powodów I. B.z góry do dnia 15-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat i to w miejsce alimentów orzeczonych wyrokiem Sądu Okręgowego w P.z (...) w sprawie o sygn. akt IC (...) (pkt.1 wyroku). W punkcie 2 i 3 wyroku Sąd Rejonowy w pozostałej części oddalił powództwo małoletnich powodów oraz w całości oddalił powództwo wzajemne. W punkcie 4 obciążono każdą ze stron poniesionymi kosztami procesu. W punktach 5 i 6 wyroku Sąd Rejonowy nadał wyrokowi w pkt.1 rygor natychmiastowej wykonalności i klauzulę wykonalności.

Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni powodowie: O. B.ur. (...)i W. B.ur. (...)pochodzą ze związku małżeńskiego I. B.i Ł. B.. Wyrokiem z dnia (...)w sprawie IC (...)Sądu Okręgowego w P. rozwiązano przez rozwód małżeństwo stron powierzając wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi matce, a ojcu zapewniając prawo do współdecydowania o najistotniejszych sprawach dzieci i nieograniczonych kontaktów z nimi. Kosztami utrzymania i wychowania małoletnich dzieci obciążono obie strony zasądzając od Ł. B.na rzecz małoletniej W.i O.rodzeństwa B.kwoty po 400zł miesięcznie, łącznie 800zł miesięcznie tytułem alimentów.

W dacie orzekania o rozwodzie strony nie mieszkały już razem od roku albowiem Ł. B. wyprowadził się. Rzadko odwiedzał dzieci, łożąc dobrowolnie na ich rzecz po 800zł miesięcznie. I. B. miała 37 lat, wykształcenie średnie i od 2006r. prowadziła własną działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa obrotu nieruchomościami. Z tego tytułu uzyskiwała dochód ok. 3000zł netto miesięcznie. To był jej drugi związek małżeński, z pierwszego miała dwoje małoletnich dzieci, na które otrzymywała alimenty 900zł miesięcznie i mieszkały razem z nią. Małoletnia W. B. miała 5 lat, a małoletni O. B. 3 lata, uczęszczali do przedszkola z opłatą po 200zł za dziecko i okresowo zajmowała się nimi opiekunka. Na wyżywienie dla 5-osobowej rodziny I. B. wydatkowała ok. 2000zł miesięcznie, a na opłaty mieszkaniowe ok. 1500zł. miesięcznie. Małoletnie dzieci były zdrowe. Dochód ww. za rok 2007 wyniósł łącznie 2773 zł, przy przychodzie 13573zł i kosztach jego uzyskania 10800zł. Ł. B. miał 30 lat, z zawodu mechanik kwalifikowany pojazdów samochodowych, było to jego pierwsze małżeństwo, poza małoletnimi z niego pochodzącymi nie miał innych dzieci. Był związany z inną kobietą i mieszkał z nią i jej matką. Był zatrudniony jako kierowca-pilot w zakresie przewozu rzeczy o ponadnormatywnych gabarytach z zarobkiem ok. 1500-1600zł netto miesięcznie. Nie posiadał innych źródeł dochodów. Brak częstszych kontaktów z dziećmi tłumaczył pracą zawodową. Z przedłożonego zaświadczenia o zarobkach wynikało, że jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od dnia 15.03.2007r. i otrzymuje wynagrodzenie średnie 563 zł brutto / 463,46 zł netto miesięcznie. Orzeczenie uprawomocniło się z dniem 15.10.2008r.

Obecnie I. B.ma 42 lata. Nie prowadzi już działalności gospodarczej, którą zakończyła (...). (wykreślono z rejestru (...)nie jest także oficjalnie nigdzie zatrudniona (k. 20). Od 31.12.2012r. jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna, nie otrzymała dotąd ofert pracy z Powiatowego Urzędu Pracy w P.. Dorywczo, bez umowy, sprzęta mieszkania przeznaczone na sprzedaż z czego osiąga dochód ok. 1000-1500zł miesięcznie. Podała, że cały czas poszukuje pracy na własną rękę i być może będzie mogła ją podjąć w biurze nieruchomości od września – na razie odbyła wstępne rozmowy. Mieszka z trójką małoletnich dzieci: powodami i synem z pierwszego małżeństwa T.S.lat 12 w wynajętym mieszkaniu. Na starszego syna otrzymuje alimenty w kwocie 400zł miesięcznie. W toku sprawy zmieniła miejsce zamieszkania i obecnie wynajmuje 4- pokojowy lokal z kuchnią i dwiema łazienkami przy ul. (...)w P.o pow. 100m2.

Oplaty za mieszkanie wynoszą 1500zł czynsz najmu plus media - proporcjonalnie do dotychczas ponoszonych na zbliżonym metrażu prawdopodobnie będą oscylować ok. 200zł prąd i 120zł woda miesięcznie. Uprzednio mieszkała przy ul. (...) w lokalu o pow. 120m², za który uiszczala czynsz najmu 1000zł miesięcznie oraz pokrywała rachunki za eksploatację bieżącą.

Zgodnie z zaświadczeniem z Urzędu Skarbowego dochód ww. za rok (...) – PIT 36 - wyniósł (...)zł. W roku (...)z tytułu prowadzonej działalności osiągnęła przychód (...), przy czym koszty jego uzyskania wyniosły (...) – łącznie wygenerowała stratę (...), a w roku (...)strata wyniosła (...)przy przychodach firmy (...). W (...). jej dochód wyniósł (...), przy przychodzie (...).

Decyzją z dnia (...). I. B. otrzymała podwyższenie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej o kwotę 100zł miesięcznie (do kwoty początkowej 80zł miesięcznie) do dnia (...). Na wszystkie małoletnie dzieci matka powodów otrzymuje zasiłki rodzinne w wymiarze po 91 zł miesięcznie oraz z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego jednorazowo w wysokości po 100zł na dziecko. Powodowie są generalnie zdrowi, nie chorują przewlekle.

Małoletnia W. ma 9 lat, kończy klasę III SP nr (...) w P.. Z opinii szkolnej wynika, że od początku edukacji szkolnej ma trudności w nauce i z zachowaniem, co spowodowało badania w (...)i objęcie jej zajęciami indywidualnymi i terapeutycznymi. Powyższe przynosi oczekiwane rezultaty. Wymaga także czasu matki w zakresie odrabiania zadań domowych.

Także w wakacje powódka uczyła się z mamą. W wakacje na przełomie I i II klasy była na obozie terapeutycznym częściowo refundowanym.

Małoletni O. 7,5 roku. Z uwagi na rozpoczęcie nauki szkolnej jako 6-latek obecnie będzie chodził od września do III klasy. Samodzielnie odrabia zadania domowe.

W odniesieniu do obojga dzieci matka utrzymuje kontakt ze szkołą, interesuje się potrzebami dzieci i ich postępami w nauce, utrzymuje korespondencję za pośrednictwem dzienników ucznia.

Koszty utrzymania powodów wynoszą zdaniem Sądu Rejonowego – w odniesieniu do każdego z nich osobno: 300zł wyżywienie, środki czystości 50zł, odzież i obuwiu 100zł, 50zł wyprawka i wydatki szkolne, basen 30zł, wakacje 50 zł oraz partycypacja w kosztach mieszkaniowych na poziomie ok. 380zł., łącznie ok. 1000zł miesięcznie.

Zdaniem matki powodów pozwany zawsze zarabiał więcej niż w oficjalnych dokumentach, ale nie potrafiła podać dokładnie jakie wielkości. Podczas związku małżeńskiego otrzymywała od niego 1200zł na mieszkanie.

Pozwany Ł. B. ma 34 lata. Pracuje w dotychczasowej firmie, aktualnie w wymiarze 1/2 etatu, przeważnie w porze nocnej. Nadal pilotuje zestawy ponad gabarytowe. Zgodnie z listami płac pracodawcy do wypłaty w 2012 r. otrzymywał kwoty 597zł miesięcznie. Średnio według twierdzeń zarabia ok. 800zł netto miesięcznie, w zależności od ilości zleceń. Nigdy nie pracował w wyuczonym zawodzie mechanika pojazdów samochodowych. Dowiadywał się o inne zatrudnienie, ale bezskutecznie, a z otrzymywanego przynajmniej może łożyć dotychczasowe alimenty. Jego praca ma charakter zadaniowy i musi być dostępny pod telefonem, co wiąże się z trudnością podjęcia jakiegokolwiek pracy dodatkowej.

Pozostaje w nieformalnym związku, z którego ma syna J. B. ur. (...) Partnerka pozwanego jest z dzieckiem w domu, nie pracuje, pobiera zasiłek wychowawczy i świadczenie rodzinne, łącznie 477zł miesięcznie. Interesuje się fotografią i cukiernictwem. Podał, że nieodpłatnie robi znajomym zdjęcia, a na urodziny syna J. samodzielnie upiekł tort, co wiązało się z brakiem środków finansowych na jego zakup. Pali papierosy – średnio 1 paczkę papierosów na trzy dni z kosztem 12,90zł. Jest uzależniony od tytoniu od 14 roku życia i trudno mu zaprzestać.

Wskazał, że obciąża go pożyczka z okresu związku małżeńskiego z matką powodów, która obecnie została przejęta przez (...) SA. Splaca raty po ok. 200 zł miesięcznie. Kredyt wykorzystany był na prowadzenie sklepu, przy czym matka powodów nie splacała tych rat – obecnie tłumaczy to wniesieniem większego majątku własnego do małżeństwa

i wspólnej działalności. Obie strony obciążały także długi mieszkaniowe z przeszłości. W dniu 27.08.2012r. pozwany spłacił kwotę 3000 zł jednorazowo do rąk wierzyciela w toczącym się postępowaniu egzekucyjnym KM (...) Środki na ten cel uzyskał z becikowego i pożyczki od rodziny. Matka powodów w tym zakresie także regulowała raty po 500zł miesięcznie, ostatnią w sierpniu 2013r. Koszty utrzymania mieszkania pozwany, jego partnerka i dziecko ponoszą wspólnie z matką konkubiny. Wynoszą one: czynsz ok. 320zł, TV 75zł, prąd ok. 103zł.

Za rok (...) dochód pozwanego zgodnie z przedłożonym zeznaniem podatkowym wyniósł (...) brutto/ (...) zł netto i był ewidencjonowany wyłącznie ze stosunku pracy, za (...). (...), za rok (...)(...). Natomiast w roku (...) wyniósł brutto (...)/ netto (...).

Pismem z dnia 11.03.2013r. Powiatowy Urząd Pracy poinformował, że aktualnie dysponuje ofertami pracy dla osób w zawodzie handlowiec, przedstawiciel handlowy, sprzedawca, kasjer sprzedawca za wynagrodzeniem od 1419zł brutto, od 1600 brutto, od 3000zł brutto oraz dla osób bez kwalifikacji m.in. na stanowisku teleankieter od 2000zł brutto i zbieracz pieczarek od 1300zł brutto. Powiatowy Urząd Pracy w K. natomiast wskazał, że dysponuje ofertą pracy w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych z wynagrodzeniem 2500zł brutto.

Pozwany ostatni raz widział powodów w maju 2012r. na Komunii Św. córki. Nie korzysta z nieograniczonych kontaktów i także do dzieci nie dzwoni. Powodowie otrzymują od jego matki i siostry drobne kwoty okazjonalne.

Sąd Rejonowy wskazał, że ustalił stan faktyczny sprawy na podstawie dokumentów zebranych w aktach sprawy niniejszej oraz akt sprawy IC (...) Sądu Okręgowego w P. i zeznań stron.

Sąd Rejonowy uznał zebrane w niniejszej sprawie dokumenty za wiarygodne, albowiem nie były one kwestionowane przez strony postępowania, a także Sąd nie znalazł podstaw, by z urzędu podważać ich autentyczność lub wiarygodność. Jedynie Sąd nie uwzględnił w materiale dowodowym złożonych przez stronę powodową paragonów, bowiem nie są to dokumenty imienne świadczące, że osoba je przedstawiająca nabyła wskazane w nich dobra.

Sąd Rejonowy uznał, że zeznania stron zasługują na przymiot wiarygodności jedynie w części. Zarówno matka powodów, jak i pozwany w sposób jasny i wiarygodny przedstawili sytuację osobistą i mieszkaniową, podając ile osób mieszka we wspólnym gospodarstwie i obrazując jakie ponoszone są koszty z tego tytułu. Sąd nie dał wiary zeznaniom stron w zakresie ich dochodów, gdyż prezentowana stopa życia i jednakowoż fakt zaspokajania bieżących kosztów utrzymania, pozostają bez pokrycia w stosunku do niewielkich środków finansowych, którymi oboje wykazali, że dysponują. Matka powodów prowadziła działalność gospodarczą do połowy 2012r., a następnie i nadal pracuje jedynie dorywczo. Wraz z nią w gospodarstwie domowym jest 3 małych dzieci, a zatem trudne do przyjęcia pozostaje, iż zaspokajają ich potrzeby na wskazywanym poziomie. Poza tym wynajmuje bardzo drogie, jak na podawane dochody, mieszkanie, co zdaniem Sądu nie miałyby miejsca gdyby faktycznie odpowiednimi środkami finansowymi nie dysponowała. Zatem twierdzenia matki powodów w tym zakresie pozostają nielogiczne. Sąd biorąc pod uwagę powyższe ustalił, iż potrzeby każdego z powodów (dzieci zdrowych, w wieku szkolnym początkowym) pozostają na poziomie ok. 1000zł miesięcznie, co jest także proporcjonalne do stopy życiowej zobowiązanego. Nie wykazano by potrzeby dzieci generowały jakieś nadzwyczajne wydatki, czy to z uwagi na wiek czy stan zdrowia i stopień rozwoju. Małoletnia z powodu trudności emocjonalnych korzysta z pomocy nieodpłatnej w tym zakresie, i sama matka powodów nie wskazywała odmiennych wydatków na dzieci.

W zakresie zeznań pozwanego Sąd Rejonowy także nie dał wiary temu, iż jedynym jego dochodem jest kwota rzędu 800zł miesięcznie, która ponadto, iż jest bardzo niska, to wyczerpuje w całości jego dotychczasowe zobowiązania alimentacyjne względem powodów. Powyższe podkreśla ponadto okoliczność posiadania kolejnego dziecka i utrzymywanie go od urodzenia w całości, bowiem matka nie pracuje, a zatem i jego matki, co z pewnością wskazuje, że pozwany musi mieć inne środki na życie. Sąd ustalając możliwości pozwanego oparł się zatem na pozostałym materiale dowodowym zebranym w sprawie, co zostanie omówione szerzej poniżej. Zdaniem Sądu pozwany nie wykazał by nie posiadał możliwości łożenia na powodów dotychczasowych kwot, a nadto by jego obowiązek obecnie winien pozostać na tym samym poziomie.

Następnie Sąd Rejonowy wskazał, że żądanie strony powodowej znajduje uzasadnienie w art. 138 kro w zw. z art. 133 § 1 kro i art. 135 kro.

Sąd Rejonowy stwierdził, że w przedmiotowej sprawie ostatni obowiązek alimentacyjny został ukształtowany w wyroku orzekającym rozwód. Wówczas strony, co wynika ze złożonych w aktach sprawy dokumentach, wykazywały niższe dochody, niż te, które następnie deklarowały na rozprawie. Obowiązek alimentacyjny został ukształtowany zgodnie z wolą stron, co wynikało także z wcześniejszych regulacji dobrowolnych małżonków, a nadto z ówczesnych potrzeb małoletnich, którzy uczęszczali do przedszkola. Od czasu rozwodu minął już dłuższy czas, dziś dzieci są w wieku szkolnym i nadto pogorszyła się sytuacja zawodowa ich matki.

Jednakże Sąd Rejonowy nie znalazł uzasadnienia dla uwzględnienia powództwa strony powodowej w całości, a jedynie w niewielkiej części i to zarówno analizując przesłanki występujące po stronie powodowej jak i pozwanej. Przy czym z drugiej strony uznał, iż powództwo wzajemne złożone przez pozwanego jest w całości niezasadne.

Fakt edukacji szkolnej częstokroć wpływa na podwyższenie kosztów bieżącego utrzymania dziecka, przy czym związane jest to także z jego wcześniejszym funkcjonowaniem i zakresem realizacji jego potrzeb. Jednakże z drugiej strony powielany jest pogląd, że koszty te ulegają zmianie jedynie w zakresie ich wewnętrznej struktury, co nie skutkuje generalnie znacznym ich zwiększeniem.

Sąd Rejonowy zauważył, że w poprzedniej sprawie strony były zgodne co do wysokości obowiązku alimentacyjnego jaki miał realizować pozwany, choć z materiału dowodowego wynika, że brak jest spójności w twierdzeniach matki małoletnich, co do wysokości faktycznie ponoszonych na rzecz uprawnionych wydatków.

Sąd Rejonowy ocenił, że aktualnie potrzeby powodów kształtują się na poziomie ok. 1000zł miesięcznie, a zatem na poziomie średnim. Zauważono, że koszty mieszkaniowe należy przypisać powodom w zakresie usprawiedliwionym w wysokości ok. 380zł miesięcznie, mając na uwadze, iż z racji wywodzonej sytuacji finansowej ich matki winna ona poszukać tańszego lokalu, przynajmniej w cenie tego, który rodzina zajmowała w początkowym stadium niniejszej sprawy. Sąd Rejonowy wyraził pogląd, że koszty utrzymania dzieci nie odbiegają od przeciętnych.

I. B. na co dzień opiekuje się powodami i czyni na ich rzecz osobiste starania, co z pewnością stanowi realizację obowiązku alimentacyjnego na ich rzecz w części. Nie ma w tym zakresie żadnego wsparcia ze strony ich ojca, który nie uczestniczy w życiu dzieci osobiście, nie łoży nic ponad alimenty.

Następnie Sąd Rejonowy odniósł się do drugiej koniecznej przesłanki ustalania wymiaru obowiązku alimentacyjnego – możliwości majątkowych i zarobkowych osoby zobowiązanej do alimentów (art. 135§1 kro). Pozwany aktualnie pracuje przy czym jego dochody są bardzo niskie. Sąd Rejonowy zaznaczył, że nie znalazł podstaw do kwestionowania przedłożonych dokumentów, przy czym w świetle ww. przesłanki ustalając wymiar obowiązku alimentacyjnego nie kierował się wyłącznie faktycznie osiąganymi dochodami, ale takimi jakie mógłby osiągnąć przy dołożeniu staranności, tzn. z pełnym wykorzystaniem swoich umiejętności i czasu.

W tym zakresie Sąd Rejonowy ocenił możliwości pozwanego zdecydowanie szerzej niż te wykazywane przez niego, częściowo posiłkując się w tej kwestii pismem z Powiatowego Urzędu Pracy, szczególnie w K.. Pozwany jest osobą młodą zawodowo, w pełni sił, zdrową - nie posiada udokumentowanych problemów zdrowotnych, a tym bardziej orzeczenia o niepełnosprawności. Zdaniem Sądu pozwany ma możliwości by zarobkować na poziomie przynajmniej 2000zł netto miesięcznie i to z uwzględnieniem niekorzystnych zmian gospodarczych i załamania rynku pracy. Nie pozostawało w ocenie Sądu Rejonowego w żadnej mierze wiarygodnym, że pozwany od lat utrzymuje się z tak niskich poborów, na co także wskazywała matka powodów zgodnie z posiadaną wiedzą z czasu trwania małżeństwa.

Z drugiej jednak strony sytuacja pozwanego zmieniła się obecnie w zakresie jego zobowiązań osobistych. Pozwany ma kolejne małoletnie dziecko, przy czym należy uznać, że podejmując decyzję o powiększeniu rodziny powinien mieć na uwadze dotychczasowe ciężące na nim zobowiązania alimentacyjne. Z drugiej jednak strony – jak zauważył Sąd Rejonowy- z orzecznictwa i doktryny jawi się pogląd, iż fakt posiadania kolejnych dzieci nie tyle negatywnie obciąża

uprawnionych do alimentacji, co może spowodować, iż niejako znajdzie odzwierciedlenie w dotąd ukształtowanym obowiązku alimentacyjnym.

Sąd Rejonowy wziął pod uwagę ww. kierunek i uznał, że wliczając nowe zobowiązanie – w połowie, gdyż także w tym wypadku pozwany ponosi obowiązek wobec dziecka wspólnie z jego matką, a okoliczność, iż ona nie pracuje może jedynie wskazywać, iż jest on w stanie utrzymać całą rodzinę samodzielnie – jest on w stanie uiszczać na rzecz małoletnich powodów kwoty po 450zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, łącznie 900zł miesięcznie. Taki rozmiar obowiązku alimentacyjnego nie spowoduje niedostatku pozwanego wobec ustalonych przez Sąd Rejonowy jego możliwości, a z drugiej strony przyczyni się do pełniejszego zaspokojenia potrzeb dzieci – powodów w zakresie usprawiedliwionym.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie wskazanych przepisów prawa, Sąd Rejonowy zobowiązał pozwanego Ł. B. do łżenia na rzecz małoletnich powodów W. B. i O. B. kwoty po 450zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, łącznie 900zł miesięcznie począwszy od dnia 18 października 2012r. w miejsce alimentów orzeczonych wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie IC (...) (punkt 1 wyroku). W pozostałej części Sąd powództwo powodów oddalił jako nieuzasadnione realiami sprawy (punkt 2 wyroku).

Sąd Rejonowy podkreślił, iż orzekając o aktualnym obowiązku alimentacyjnym uznał, iż jest zasadne podwyższenie go od dnia złożenia pozwu w sprawie, gdyż już wówczas zaktualizowały się konieczne przesłanki. Działania jednej i drugiej strony – obojga rodziców – nie były w całości wiarygodne i Sąd Rejonowy wziął pod uwagę, że tak jak i pozwany ma większe możliwości niż wykazywane to i matka powodów także, gdyż nie sposób by utrzymała siebie i dzieci z deklarowanych środków finansowych. Fakt zamknięcia działalności z pewnością dowodzi zmiany w zakresie dotychczasowego zarobkowania, jednak pozostałe kwestie nie zostały rozstrzygnięte na korzyść strony, która ich należycie nie udowodniła. Sąd w całości oddalił powództwo wzajemne o obniżenie alimentów uznając je w całości za niezasadne, analogicznie odnosząc w tym zakresie ww. rozważania.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c., mając na uwadze wynik sprawy i nieznaczne tylko uwzględnienie powództwa głównego oraz całościowe oddalenie wzajemnego, obciążył każdą ze stron poniesionymi kosztami procesu.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd Rejonowy nadał z urzędu wyrokowi w części zasądzającej alimenty rygor natychmiastowej wykonalności, a na podstawie art. 1082 k.p.c. w zw. z art. 781 § 1 k.p.c. nadał klauzulę wykonalności na punkt 1 wyroku.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodzili się powodowie, którzy wnieśli apelację zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w części tj. w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt. 2 i 4 wyroku wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniej W. B. po 1100 zł miesięcznie oraz na rzecz małoletniego O. B. po 900 zł miesięcznie, począwszy od dnia 18 października 2012 r., płatnych z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca do rąk matki powodów wraz z ustawowymi odsetkami w wypadku opóźnienia w płatności, którejkolwiek z rat oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi powodowie zarzucili:

- dokonanie ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 par. 1 k.p.c.,

- przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przez uznanie zeznań matki powodów za częściowo niewiarygodne, jak i dokonanie oceny dowodów w sposób niewszzechstronny oraz sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego, tj. naruszenie art. 233 par. 1 k.p.c., mające wpływ na wynik sprawy.

W apelacji wskazano, że Sąd pominął fakt, iż zmiana lokalu przez matkę powodów nie była podyktowana jej wyborem, lecz zmusiła ją do tego sytuacja (właścicielka lokalu potrzebowała lokal dla swojego dziecka). Poprzedni lokal wynajęty został przez matkę powodów w 2011r., a ceny nieruchomości o podobnym metrażu i w podobnej lokalizacji wzrosły. Zaznaczono, że co prawda czynsz za wynajmowane mieszkanie jest wyższy w stosunku do poprzednio wynajmowanego lokalu, ale opłaty za eksploatację mieszkania są niższe, co oznacza, że koszty mieszkaniowe pozostały mniej więcej na tym samym poziomie.

Zdaniem powodów każdy z nich partycypuje przez połowę roku w kosztach mieszkaniowych na poziomie co najmniej 510 zł, co w konsekwencji daje miesięcznie średnio w roku kwotę 450 zł, a nie jak wbrew zgromadzonemu w sprawie materiałowi dowodowemu uznał Sąd, iż jedynie 380 zł. Mając na uwadze, że koszt wynajmu poprzedniego mieszkania wynosił 1800 zł miesięcznie na takim samym poziomie kształtuje się eksploatacja aktualnie zamieszkiwanego lokalu przy ul. (...).

W ocenie powodów Sąd dopuścił się naruszenia przepisów postępowania przekraczając granice swobodnej oceny dowodów, gdyż nie dał wiary zeznaniom matki powodów w zakresie uzyskiwanych przez nią dochodów. Matka powodów wskazała, iż z prac dorywczych udaje jej się uzyskać miesięcznie kwotę do 1500 zł, a dodatkowo otrzymuje alimenty w wysokości 1200 zł i zasiłki rodzinne w wysokości 273 zł miesięcznie, co pozwala jej pokryć wydatki, które wykazała, niemniej jednak kosztem swoich potrzeb, które zmuszona jest ograniczać do absolutnego minimum, żyjąc na niższym stopniu życiowej od swoich dzieci. Ponadto Sąd pierwszej instancji w sposób nasuwający zastrzeżenia z punktu widzenia zasad logicznego rozumowania, ustalił, że mimo iż matka powodów spełnia swój obowiązek alimentacyjny w całości w naturze spędzając z dziećmi praktycznie cały czas jak i ponosi ciężar finansowy utrzymania dzieci w mierze większej niż pozwany, to pozwany winien uiszczać na rzecz każdego z powodów jedynie kwotę 450 zł, która nie stanowi nawet połowy kwoty ustalonej przez sąd w wyroku jako kosztu utrzymania każdego z powodów (1000 zł). Dodatkowo zauważono, że Sąd Rejonowy wydając wyrok, całkowicie pominął możliwości zarobkowe pozwanego, będącego młodym, zdrowym mężczyzną, który pracuje jedynie na pół etatu, a za wykonywane regularnie sesje fotograficzne, nie otrzymuje wynagrodzenia.

Apelujący wskazali ponadto, że od momentu orzeczenia o alimentach w 2008 r., nastąpiło istotne zwiększenie ich usprawiedliwionych potrzeb. Ich zdaniem skoro Sąd sam stwierdził, że kwota utrzymania każdego z powodów wynosi 1000 zł, niezrozumiałym jest więc stwierdzenie, iż pozwany winien w mniejszej części niż połowa (tj. 450 zł z 1000 zł), partycypować w kosztach utrzymania dzieci, podczas gdy ich matka spełnia swój obowiązek podwójnie (w naturze oraz finansowo).

Jednocześnie zakwestionowano datę płatności poszczególnych rat alimentacyjnych tj. z 10- tego dnia każdego miesiąca (jak wnosili powodowie) na 15-tego dnia, gdyż pozwany otrzymuje pensję na koniec miesiąca, co wynika z przedłożonych przez niego zaświadczeń od pracodawcy, a matka powodów wszelkie opłaty i rachunki ponosi do dnia 10-tego każdego miesiąca.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od powodów na jego rzecz zwrotu kosztów procesu według norm prawem przepisanych. Zdaniem pozwanego zasądzone przez Sąd Rejonowy alimenty na rzecz dzieci stron w łącznej kwocie 900 zł miesięcznie znacznie obciążają jego budżet, a matka powodów ma możliwość obniżenia kosztów utrzymania dzieci poprzez ubieganie się o lokal komunalny czy też wynajem tańszego mieszkania oraz podjęcie pracy w pełnym wymiarze czasu . Pozwany podkreślił ponadto, że charakter wykonywanej przez niego pracy nie pozwala mu na podjęcie dodatkowego zajęcia. (k. 239-242)

Na rozprawie apelacyjnej wyznaczonej na dzień 21 stycznia 2014r. reprezentujący powodów przedstawiciel ustawowy I. B. podtrzymała wniesioną apelację. Jednocześnie oświadczyła, że nie kwestionuje kwot wydatków, które ustalił Sąd Rejonowy składających się na usprawiedliwione potrzeby dzieci oraz że nie kwestionuje ustaleń faktycznych Sądu I – instancji dotyczących kosztów żywienia dzieci ustalonych na kwotę po 300 zł miesięcznie. Strony zgodnie ustaliły, iż wnoszą o ustalenie daty płatności poszczególnych rat alimentów na dzień 15-tego każdego miesiąca.

Pozwany podtrzymał swoje stanowisko zawarte w odpowiedzi na apelację. (k. 258)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powodów okazała się częściowo zasadna.

Przystępując do oceny trafności zarzutów apelacji wskazać należy, iż Sąd Rejonowy, w toku przeprowadzonego przez siebie postępowania dowodowego, wyjaśnił okoliczności faktyczne mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaofiarowane przez strony dowody poddał wnikliwej, logicznej i zgodnej z zasadami doświadczenia życiowego ocenie, w pełni pozostającej pod ochroną art. 233 k.p.c. Z tego powodu nieuzasadnionym okazał się zarzut apelujących naruszenia prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. i Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji. Sąd Okręgowy podziela również rozważania prawne dokonane przez Sąd I Instancji.

Analiza zarzutów apelacyjnych oraz przebieg rozprawy apelacyjnej wskazuje, że strona powodowa ostatecznie nie kwestionowała ustalonego przez Sąd I instancji zakresu usprawiedliwionych potrzeb małoletnich (k. 258). Niewątpliwie kwota 1.000 zł na rzecz każdego z powodów odpowiada usprawiedliwionym, comiesięcznym potrzebom małoletnich, czego nie kwestionował sam pozwany.

Sąd Okręgowy podzielił argumentację Sądu I instancji dotyczącą możliwości zarobkowych pozwanego. Zdaniem Sądu Okręgowego kwota 2.000 złotych netto miesięcznie odpowiada minimalnym zarobkom, jakie pozwany może osiągnąć przy dołożeniu należytej staranności. Mając na uwadze, że pozwany posiada na utrzymaniu łącznie troje dzieci powinien zintensyfikować swoje działania w celu zapewnienia im, a zwłaszcza powodom odpowiedniego utrzymania.

Podkreślenia wymaga, że matka powodów czyni osobiste starania o utrzymanie i wychowanie małoletnich i nie może w tym zakresie liczyć na pomoc i wsparcie ze strony pozwanego, który w ogóle nie dąży do kontaktów z dziećmi.

Należy stwierdzić, że zasądzona przez Sąd I-instancji od pozwanego, na rzecz każdego z małoletnich powodów, kwota po 450 zł tytułem alimentów nie stanowi nawet połowy minimalnych, ustalonych przez ten Sąd, usprawiedliwionych potrzeb małoletnich. W ocenie Sądu Okręgowego pozwany powinien partycypować w kosztach utrzymania, małoletnich powodów w większym zakresie. Biorąc pod uwagę możliwości zarobkowe pozwanego oraz jego aktualną sytuację rodzinną a także usprawiedliwione potrzeby małoletnich (art. 135 § 1 krio), adekwatną kwotą alimentów jest kwota 600 zł miesięcznie na rzecz każdego z powodów, łącznie po 1200 zł miesięcznie. Wskazana kwota 600 zł pozwoli pokryć jedynie część usprawiedliwionych potrzeb powodów, w pozostałym zakresie utrzymanie małoletnich będzie spoczywało na ich matce. Nie można jednak pominąć tego, że na pozwanym spoczywa aktualnie, przynajmniej w części ciężar utrzymania kolejnego dziecka – małoletniego J. B..

Pozwany jest młodym, zdrowym mężczyzną posiadającym wieloletnie doświadczenie w wykonywanym zawodzie kierowcy i winien podjąć starania aby znaleźć odpowiednie zatrudnienie by sprostać ciężącemu na nim obowiązkowi alimentacyjnemu. Warto zauważyć, że pozwany może oprócz stałego zatrudnienia, zgodnie ze swoimi deklaracjami, formułowanymi w toku postępowania, rozwinąć pasję fotografowania i podjąć stosowne działania by przynosiła dodatkowy dochód.

Na marginesie stwierdzić trzeba, że choć uzasadnione wątpliwości może budzić celowość wynajmowania przez matkę małoletnich tak dużego mieszkania to argumentacja przytoczona w tym zakresie przez I. B. nie jest pozbawiona racji. Koszty utrzymania mieszkania w którym aktualnie mieszkają powodowie wraz z matką są porównywalne z kosztami poprzednio wynajmowanego mieszkania bo choć czynsz najmu jest wyższy ale opłaty eksploatacyjne są niższe niż poprzednio. (k. 205, k. 229, k. 230).

Uwzględniając zatem częściowo apelację Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w ten sposób, że zasądzone od pozwanego na rzecz powodów alimenty podwyższył do kwoty po 600 zł, łącznie 1200 zł miesięcznie. (punkt I wyroku) Tym samym w świetle powyższego dalej idące żądanie zawarte w apelacji podlegało oddaleniu jako bezzasadne na podstawie art. 385 k.p.c. (punkt II wyroku). Zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów

alimentów w wyższej kwocie nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia. Wskazać należy, że Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania przez Sądem I instancji.

Wynik postępowania apelacyjnego wskazuje , że pozwany uległ jedynie w nieznacznej części i Sąd Okręgowy uwzględniając całokształt aktualnej sytuacji pozwanego, na podstawie art. 102 k.p.c., nie obciążył Ł. B. kosztami postępowania apelacyjnego w zakresie na niego przypadającym (punkt III wyroku.)

/-/ J. Borkowicz- Grygier/-/ K. Godlewski/-/ A. Szymanowska